

Torud umbes – tuba külm või küttekulud suured

Mida teha, kui radiaator korralikult soojaks ei lähe või küttekulud on ootamatult väga suureks kasvanud? Põhjus võib olla umbeläinud torudes, mis sõltuvalt vee koostisest ja muudest asjaoludest suudavad end ise kinni kasvatada.

URMAS VAHE
URMAS.VAHE@OHTULEHT.EE

Masu tõi päevakorda kokkuhoiupoliitika: vahetame aknaid, soojustame seinu, paigaldame uusi, ökonoomsemaid ja efektiivsemaid küttesüsteeme. Sellele aga, mis toimub torustikes, ei pöörata sageli üldse tähelepanu. Paraku muutub ka kõige tõhusam süsteem juba paari aastaga ebaefektiivseks, kui küttesüsteemi peab end läbi pressima mõne millimeetri suurusest august – sest rohkem ruumi kinnikasvanud torus

Urmas Kibur

või radiaatoris lihtsalt pole.

Küttesüsteemis ei ole esimese suurusjärgu vaenlane katlakivi – tegu on ju suletud süsteemiga, kuhu süsteemile kahjulikke mineraale ei lisandu. Ent elektrokeemilise korrosiooni tulemusel ei pääse me kuidagi mustast tõkitaolisest sademest või tahmast. See tahm tekib küttesüsteemis erinevate metallide omavahelise reageerimise tulemusel. Pääsetee pole ka kaugküttevõrgust saadava keemilise vee kasutamine, sest see hoiab küll ära tavalise korrosiooni (roostetamise), kuid ei peata elektrokeemilist korrosiooni (metallide lahustumist vette).

Radiaatorid leiged, küttekulud suured

Tahm tekitab torustikku ja radiaatoritesse isolatsioonikihi. Seepärast lähevadki radiaatorid vaid leigeks, halvemal juhul aga ei soojene üldse. Selleks, et saada tuppa vajalik soe, tuleb tõsta küttesüsteemi temperatuuri, see aga suurendab küttekulusid. Üks millimeeter sellist sadet suurendab küttekulusid kuni kümme protsenti.

«Mõnes mõttes on vanad veneaegsed süsteemid isegi pisut eeliseisus, siis oli nii torustik kui ka muud seadmed suurema läbimõõduga,» nendib Bauer Veetechnika juht Urmas Kibur. «Tänu sellele ei ummistu need nii kergesti, aga samas on piiratud nende reguleerimisvõimalused. Praeguste kompaktsed süsteemid ja peenikeste torude puhul tekivad probleemid juba paari aastaga. Meie firma töös on täiesti tavaline, et meie poole pöördub korteriühistu esimees ja kurdab, et

ühistu küttesüsteem sai aasta või kaks tagasi renoveeritud, aga juba on radiaatoritel paiknevad termoregulaatorid ummistunud. Sellisel puhul jääb radiaator külmaks või siis küttab edasi vaatamata sellele, et regulaator on kinni keeratud.»

Probleem on küll tõsine, aga õnneks on olemas väljapääs. Kõige tõhusam ja küttesüsteemides ka ainus püsiv lahendus nendele muredele on nn Baueri süsteem – see muudab vee füüsikalisi omadusi nii, et elektromagnetvälja tulemusel ei ladestu «tahm» enam torudes, radiaatorites, soojusvahetites ega mujal süsteemis, selgitab Kibur. «Veel enam – sel moel saab ka juba ladestunud sademe süsteemist välja korjata ja selle ära puhastada,» lisab ta. «Siis pole tarvis isegi iga-aastaseid küttesüsteemi läbipesusid.»

Kogu tehnoloogia seisneb selles, et veetorustiku üheks osaks paigaldatakse umbkaudu tuhandest keeramest koosnev mähistoru, kus tekitatakse elektromagnetväli ning spetsiaalne filter eraldab sademe veest. Seadmed paigaldatakse hoonde soojasõlme – see on ka elanikele mugav, sest korterites pole vaja minneid töid teha.

Eriti tõhus kortermajades

Baueri süsteem on kõige praktilisem ja majanduslikult efektiivsem just suurtes kortermajades. «Seadet, mis kindlustab puhtad torud, saab näiteks 60 korteriga viiekorraliselt maja Bauerilt rentida 200 euro eest kuus – see teeb 3,33 eurot iga korteri peale,» selgitab Kibur. Samas võib kokkuhoid küttekuludelt küündida maja peale 7000 euroni aastas.

Rendile antakse seadmed viieks aastaks, siis on need välja makstud, aga töötama jäävad loomulikult edasi.

Mõistagi võib süsteemi üles seada ka eramusse, ehkki see pole just väga odav lõbu: tarbevee puhastussüsteem maksab 1548 eurot, küttesüsteemi oma 1948 eurot. «Eramuomanikule on kõik asjad kallid – katusereмонт on kallis, põrandaküttesüsteemi väljavahetamine niisamuti,» tõdeb Kibur. «Samas teevad eramuomanikud ostuotsuse palju kiiremini ja kindlamalt, kuna neil on suurem omanikutunne. Korteriomanikud näivad tihtipeale arvavat, et keegi teine peab nende eest mõtlema ja otsuseid tegema. Ühistute esimehed jälle ei tihka otsust vastu võtta, kuna ei taha, et mahaelanikega probleeme tekiks.»

Kibur märgib, et üsna sageli kutsutakse Bauer Veetechnika esin-

Toru enne (vasakul) ja pärast baueri seadme paigaldamist.

80 protsenti torudest tuleb välja vahetada ummistuste pärast – toru ise on terve.

28 aastat vana radiaatori läbilõige küttesüsteemis, mis kolm aastat on töötanud Baueri seadme-ga.

„Ka veega põrandakütet ei tohi hooletusse jätta – kui vesi enam üldse torust läbi ei käi, siis pole teha muud, kui põrand üles võtta ja torustik välja vahetada.“

Mähistoru, mis paigaldatakse veetorustiku osaks ja kuhu tekitatakse elektromagnetväli, aitab torud puhtad hoida. Tairo Lutter

Kasutaja kommentaar

Ivo Noormägi, KÜ Mahtra 23 esimees (Tallinn)

«Probleemid vanade küttesüsteemidega on tavalised, aga meie majas olid kolme aasta eest mured juba väga suured: radiaatorid ei läinud piisavalt soojaks, esines ummistusi, küttekulu oli aga seejuures väga suur. Võimalus olnuks küttesüsteemi vahetus, et aga see oleks olnud korteriomanikele tülikas ja ka väga kallis, ei saanud seda kohe ette võtta. Paigaldasime maja küttesüsteemi Baueri seadme koos filtriga. Kolme aastaga on süsteemist välja tulnud mitu filtritait musta sadet.»

Sel aastal vahetasime ühes korteris radiaatori, kuna omanik tahtis moodsamat. Lõikasin 28 aastat seal korteris kasutusel olnud radiaatori huvi pärast pooleks- ja see oli seest täiesti puhas. Meie ligi 30 aasta vanune küttesüsteem on pärast Baueri seadme paigaldamist toiminud tõrgeteta ja küttekulusid säästame naabermaidega võrreldes 10-12 protsenti.»

dajaid ühistukoosolekutele Baueri seadmeid tutvustama ja seal on alati hästi näha, et kui mahaelanikud saavad aru, kuhu ja miks täpselt nende raha kulutada kavatsetakse ja millist kasu sellest saadakse, siis tuleb ka ühine otsus seadmed soetada üsna kiiresti.

Praegu on korteriühistutel seda sorti seadmete soetamiseks ilmselt soodsaim aeg, kuna Kredex maksab läbi renoveerimistoetuste osa seadmete maksumusest kinni.

Esimeste Baueri filterelementide normaalne täitumisaeg on 3-5 kuud. Praktika näitab aga, et see võib juhtuda hoopis kiiremini – rekord on kaks päeva mõne aasta vanuses küttesüsteemis. Mida puhtamaks muutuvad torud, seda pikemaks läheb ka filterelementide vahetamise välp.

Veel hoiatab Kibur eramajade omanikke, et tänapäeval kõige levinumat küttesüsteemi – põrandakütet – ei tohi hooletusse jätta. «Kui asjad on sealmaal, et vesi enam põrandakütetorustikust üldse läbi ei käi, siis on hilja – siis pole teha muud, kui põrand üles võtta ja torustik välja vahetada,» nendib ta.

Seega: ei tasu lootma jääda, et meie maja süsteem on teistsugune ja meil sadet ei teki – arukas on aegsasti midagi ette võtta.